

Marina Kanić

(student doktorskih studija)

Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet

Srbija

Sudar svetova u romanu *Klovn Šalimar* Salmana Ruždija

Cilj ovog rada je da se metodom Jungove psihoanalize na nov način prikažu likovi romana *Klovn Šalimar* i njihovi međusobni odnosi. Naime, oni nisu samo stanovnici Starog i Novog sveta. Psihoanalizom je moguće dokazati da su junaci pod uticajem kolektivno nesvesnog, neukorenjenosti na tuđem tlu, arhetipova sna i (pra)roditeljskog greha čvrsto povezani. Istorijski i mitološki sloj romana su isprepleteni, a tačke preseka nalaze se upravo u psihi junaka.

Američki ambasador u Indiji i lepa Kašmirka simbolično predstavljaju Zapad i Istok. Iz njihove zabranjene ljubavi rodiće se Indija, koja u nasleđe, pored fizičkih karakteristika, dobija i teret roditeljskog greha. Klovn Šalimar je njena Senka (Jungov termin). Da bi pronašla sebe, u tom sukobu Istoka i Zapada, ona mora da se oslobodi Senke. Prema Jungu, da bi se pošlo putem individuacije, mora se sići u podrume svesti i izvojevati pobeda nad tamnom stranom ličnosti. Indija to čini i ritualno menja ime u Kašmira.

Salman Ruždi u *Klovn Šalimar*u žestoko kritikuje indijsku, pakistansku i američku politiku. Opisi ratnih stradanja dati su kao antiteza rajskom mestu na zemlji – Kašmiru, gde su ljudi različitih veroispovesti nekada živeli u slozi. Prelomne tačke, noć Šalimarovog rođenja i dan Bunjinog odlaska u Delhi, predstavljene su kao jasna granica starog i novog vremena.

Ključne reči: *Salman Ruždi, Klovn Šalimar, Karl Gustav Jung, postkolonijalna književnost, psihoanaliza, Senka, arhetip*